

Agustí Ensesa Bonet
Escola de
Tastavins
del Gironès

El vi

Sota els Àngels

Blanc 2009

Elaborat per un celler relativament nou, situat al peu del massís de les Gavarres, al municipi de Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura, a la comarca del Baix Empordà, el vi blanc que ressenyem és un producte singular, amb caràcter i personalitat. És d'un lleuger color groc, amb certes notes de reducció per la seva permanència de tres mesos en bótes noves de roure francès i hongarès. Aroma

varietal amb notes anisades. En boca és saborós i elegant, amb records de fruits secs. Composició varietal inèdita, principalment de raïms Picapoll i una part de l'aromàtica Viognier. El seu nom, Sota els Àngels, ens detalla la situació geogràfica del celler, prop de l'emblemàtica muntanya gironina on s'hi troba el venerat Santuari de la Mare de Déu dels Àngels. Preu aproximat: 24 euros. Fa un bon maridat-

ge tant amb peixos de roca com amb un bon suquet de rascassa.

El celler elaborador: És un projecte de la madrilenya María Jesús de Polanco i el seu marit, Guy Jones. Fan un cultiu ecològic en una extensió de vuit hectàrees i segueixen les pautes de l'agricultura biodinàmica, inspirada en la filosofia de l'austriac Rudolf Steiner. Estan emparats per la Denominació d'Origen Empordà i també elaboren vins negres. Per a més informació: www.girovi.cat i www.sotaelsangels.com.

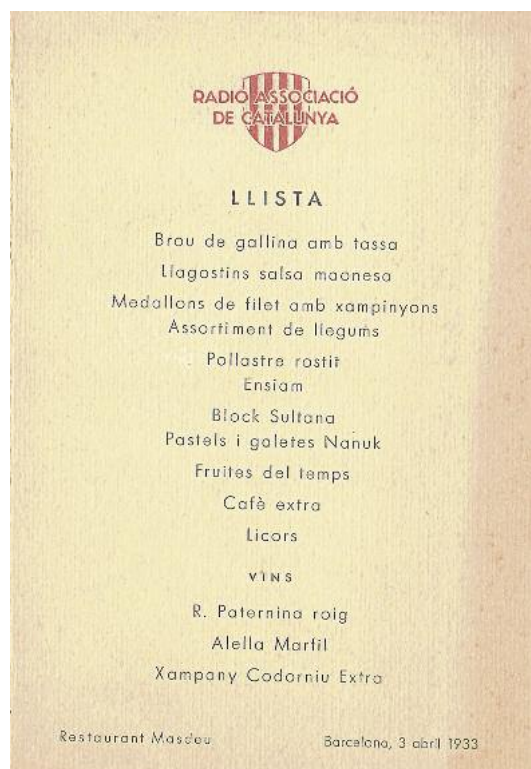
Col.leccionisme

Gastronomia i societat

Els menús ofereixen informació no únicament sobre els àpats

Xavier Romero

Els menús d'àpats no només es refereixen a temes gastronòmics, al repertori de plats i begudes que puguin oferir els restaurants, també acostumen a informar sobre determinats usos i costums socials, que poden aportar al cap del temps dades ben curioses sobre esdeveniments cívics al voltant d'una taula.

Els menús, en conseqüència, no solament reflecteixen la diversitat de menjars que publiciten bars, restaurants i hotels; també es converteixen en petites actes notarial de celebracions ben diverses, des de reunions familiars fins a convocatòries d'assemblees generals d'entitats, o de cloendes de certamens i de festes. En aquests casos, la targeta del menú pot arribar a aportar altres informacions complementàries, en alguns casos acompanyades per il·lustracions al·lusives que resulten ben atractives i que animen de forma important al seu col·leccionisme.

Quantes referències a actes de tota mena s'han pogut esbrinar gràcies als menús! A banda dels més familiars i de reduït cercle (banquets de casaments, comunions, i aniversaris diversos), s'hi poden trobar els de reunions i assemblees d'entitats i gremis professionals, els de fires i certamens, els d'inauguracions de tota mena, els de mercats, carnivals, competicions esportives, els de cloenda o palmarès d'exposicions de col·leccionisme, i un llarg etcètera.

Els menús solen presentar-se de manera im-

presa, també escrits a màquina, i manuscrits, a mesura que anem reculant en el temps. Sobre aquestes línies reproduïm el de la festa anual de Ràdio Associació de Catalunya de l'any 1933, imprès, i un altre escrit a mà corresponent a un mejar de festa celebrat el dia 3 de novembre de 1934 en un dels vaixells de la Nord Deutscher Lloyd de Bremen. En aquest segon cas i a més de la bandera de la naviera en la creu, al darrere hi apareix un mapa d'Europa Occidental i d'Àfrica amb les rutes dels seus creuers. Perquè també s'aprofitava (i s'aprofita) la tarja dels menús per mostrar publicitat, tant d'hotels i restaurants com d'altres serveis. El suport en ocasions és ben cridaner en conformar-se'n diptics, tríptics, amb abundosa il·lustració al·lusiva a l'esdeveniment o simplement a la firma editora. El mateix que passa amb l'apartat de les cartes, tot ensenyant els menús dels diferents àpats diaris.

Amb el repàs d'aquests menús podem informar-nos de molts events. El més antic que conservem és de 1902, i alguns presenten autògrafs dels protagonistes de les vetllades, o d'amics i comensals. Quan el motiu era l'homenatge a algú, també se solia acompanyar la portada amb una fotografia, dibuix o caricatura.

Qui va ser durant anys el patriarca dels col·leccionistes gironins, Josep Bronsoms i Nadal, restaurador de professió, posseïa una impressionant col·lecció de menús, entre d'altres.

Gironins del segle XIX

Joan Sutrà Viñas

De seguida que el va veure el va cridar entusiasmat: «Sutrà, Sutrà! Aquesta tarda has de venir a la notaria del meu pare! En Federico hi llegirà una obra colossal que acaba d'escriure».

Joan Sutrà Viñas va néixer a Figueres el 1898 i és un dels restauradors més importants que ha donat la història de l'art de les comarques gironines. Format a París i Roma, el 1925 ja era el director de l'Escola d'Arts i Oficis que la Fundació Clerch Nicolau tenia a la capital de l'Alt Empordà. Precisament aquell mateix any, Federico García Lorca va passar uns dies a casa del seu amic Salvador Dalí i, durant l'estada, el poeta de Granada va fer una lectura de l'obra que estava a punt d'enllestir –*Mariana Pineda*– davant d'un selecte grup de figuerencs, entre els quals s'hi comptaven Josep Puig Puigades, Jaume Miravittles, membres de les famílies Pitxot i Dalí i el mateix Joan Sutrà Viñas.

El 1929, a Barcelona, es va fundar l'associació Amics de l'Art Vell, una entitat presidida per Pere Bosch Gimpera i que tenia per objectiu preservar el patrimoni artístic de Catalunya. Per això contractava restauradors de primera línia com ara Joan Sutrà Viñas. En el seu cas, es va ocupar del *Retaule de Sant Miquel*, situat a l'ermita dedicada a aquest sant que hi ha a la Pobla de Cérvoles (Les Garrigues). El projecte es va portar a terme entre 1935 i 1936, just quan els Amics de l'Art Vell deixava de funcionar.

Al llarg de la dècada dels anys trenta, Joan Sutrà va realitzar algun dels seus treballs més remarcables, com ara l'església parroquial de Sant Pere de Montagut o el *Retaule de Sant Bartomeu* de l'església de Santa Eulàlia de Cruïlles. A més, el 1934, l'Institut d'Estudis Catalans va decidir premiar-lo per la seva tasca al *Retaule de la Mare de Déu* de la Catedral de Tarragona i l'any següent va fer estudis d'alguns dels retaules que aleshores hi havia al monestir de Santes Creus.

Després de la guerra va continuar treballant, però més concentrat a la zona de Girona, on va ser el primer a posar en valor i reconèixer la qualitat de les obres del pintor Pere Mates, un artista nascut el s. XVI a Sant Feliu de Guíxols.

Més enllà de la seva feina, val la pena remarcar que el 1961 va impulsar uns Jocs Florals de l'Empordà a Figueres aprofitant les Fires i Festes de la Santa Creu i, tres anys més tard, va entrar a la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi.

Joan Sutrà Viñas va morir l'abril del 1894, quan tenia 93 anys.

Xavier Carmaniu Mainadé
Historiador i periodista